

Drahé sestry, drahí bratia,

Romanko včera oslávil svoje šieste narodeniny. Keď som bol pred dvoma dňami na návšteve u spolubratov v Čortkive, práve sedel so svojím otcom v kancelárii farského úradu, ktorá je zároveň hosťovskou izbou nášho kláštora. Niečo pozerali na počítači. Na chvíľu sme tam vošli a on hneď pribehol, pritúlil sa k otcovi Svoradovi a všetkým nám oznámil: „A ja budem mať o dva dni narodeniny!“ Trochu sa dostal do rozpakov, keď som povedal, že v takom prípade musíme porozmýšľať o nejakom darčeku. Jeho otec okamžite odpovedal, že najväčším darom je pre nich to, že sa k nám mohli uchýliť. Celá ich rodina prišla z Kyjeva na začiatku vojny a s veľkou pohostinnosťou ich prijali otcovia Svorad a Julián. Spolubratia si už zvykli, že v ich neveľkom dome je teraz hlučnejšie a veselšie. Lenže Romankova mama vie vynikajúco variť a to je dokonalý spôsob, ako obmäkčiť dominikánske srdcia. Po návrate z kostola, viac ako kilometer vzdialeného od kláštora, som išiel do hračkárstva. Dúfam, že malému Romankovi sa páčilo hasičské auto zo stavebnice Lego.

Čortkiv je pre dominikánov dôležité miesto. Naš kostol patrí k najkrajším katolíckym chrámom na Ukrajine. Uctieva sa tu Panna Mária Ružencová. Počas druhej svetovej vojny tu Sovieti zavraždili našich spolubratov. Dúfame, že proces blahorečenia, ktorý sa začal pred niekoľkými rokmi, bude viesť k ich povýšeniu na oltár. V Čortkive štátne orgány vrátili nášmu rádu budovu bývalého kláštora, nachádzajúcu sa pri kostole. Žiaľ, na Ukrajine mnoho bývalých sakrálnych stavieb, najmä kláštorov, nebolo vrátených ich pôvodným majiteľom. Nám sa to podarilo. Už istú dobu plánujeme, že toto miesto bude po rekonštrukcii slúžiť nielen ako dom pre bratov, ale stane sa aj centrom pre poskytovanie pomoci, tak trochu podľa vzoru Domu sv. Martina vo Fastive. Uskutočnenie týchto plánov sa v súčasnej situácii javí nielen ako správne, ale aj ako veľmi naliehavé.

Do Čortkiva, ako takmer do všetkých miest na západnej Ukrajine, prišlo veľa utečencov. Na uliciach tohto čarovného mestečka na Podolí vidno veľa rodín a matiek s deťmi. Vedľa budovy mestského úradu sa nachádzajú stany s humanitárnou pomocou. Pomoc sa poskytuje aj v gréckokatolíckej katedrále. Nie je to jediný chrám na Ukrajine, v ktorom som videl, že vedľa liturgického priestoru a miest pre veriaciach, prichádzajúcich na modlitby, stoja krabice s potravinami, čistiacimi prostriedkami a štósy plienok pre deti. Napadli ma slová Pána Ježiša: „Nemusia nikam chodiť; vy im dajte jesť!“ (Mt 14,16). V toľkých chrámoch je teraz Chlieb anjelov, Najsvätejšia sviatosť oltárna, ale aj tento chlieb od ľudských anjelov strážnych z celého sveta, ktorí nezabudli na svoje sestry a bratov, ktorých vojna vyhnala z ich domovov. Otec Svorad, ktorý je Slováč, rozprával, že v našom kostole často stretáva modliaciach sa utečencov. Niektorí z nich prosia o rozhovor, modlitbu, zapália sviečku pred sochou Panny Márie, niekedy chcú ísť na spoveď. Drvivá väčšina z nich nie sú katolíci a veľmi často sú to ľudia, ktorí predtým nemali veľa spoločného s Katolíckou ani s Pravoslávnu cirkvou. Pred rokmi, keď som bol farárom v Čortkive, dal som umiestniť do kostola sochu sv. Jozefa ako orodovníka emigrantov. Chcel som, aby sa obyvatelia tohto mesta mohli modliť na jeho príhovor za svojich blízkych, ktorí emigrovali z Ukrajiny. Teraz má svätý Jozef veľa práce. On vie, čo znamená byť na ceste a utekať pred Herodesovým hnevom. Svätý Jozef, starostlivý ochranca Ježiša a Márie, patrón emigrantov a utečencov, oroduj za nás!

Nasledujúce dva dni som strávil v Ľvove. Keď som prišiel do nášho kláštora v tomto najväčšom a zároveň veľmi krásnom meste na západnej Ukrajine, otec Tomáš, oblečený v bielom habite a čiernej kape, práve odchádzal na večernú ekumenickú modlitbu za obeť vojny. Pridal som sa k nemu. Panychída čiže smútočná pobožnosť v kresťanských východných cirkvách sa konala v centre mesta pri pamätníku ukrajinského básnika Tarasa Ševčenka. Prítomní boli zástupcovia všetkých konfesii mesta, vrátane biskupov obidvoch katolíckych obradov a Ľvovského metropolitu Pravoslávnej cirkvi Ukrajiny Dymytrija. Tvárou v tvár tragédii tisícok Ukrajincov zavraždených v ostatných týždňoch, ktorých symbolom sa stalo mesto Buča pri Kyjeve, čoraz viac vidím potrebu spoločne sa modliť a jedným hlasom volať k Bohu o milosrdenstvo. Na záver účastníci zapalovali modré a žlté kahance. Na chodníku boli usporiadané v tvare ukrajinského štátneho znaku. Na modlitbe sa zúčastnilo mnoho utečencov, ktorých je v tomto meste naozaj veľmi veľa. V Ľvove to bola prvá ekumenická pobožnosť takéhoto typu od vypuknutia vojny.

Obdobie vojny je ťažkou skúškou pre naše farnosti, kláštory a diela prevádzkované Cirkvou. Toľko ľudí opustilo svoje domovy a mnohí z nich odišli do zahraničia. Kedy sa vrátia a vrátia sa vôbec? Čas ukáže. Už teraz cítiť, ako veľmi chýbajú, pretože mnoho z nich sa aktívne podieľalo na živote farností a spoločenstiev.

V stredu dopoludnia som sa vybral na prechádzku. Dozvedel som sa, že v gréckokatolíckom vojenskom kostole sa budú konať pohrebné obrady za troch vojakov. Rozhodol som sa pripojiť k modlitbe, ktorú viedol biskup. O týchto vojakoch, ktorí boli zabití na fronte, som síce nič nevedel, ale na ich pohrebe som mal pocit, akoby to bol niekto z mojich blízkych. S vďakou som sa modlil za ich službu. Zaplatili najvyššiu cenu, aj za mňa, aby som mohol byť v Kyjeve v bezpečí. Najstarší mal 49 rokov, ostatní boli mladí chlapci. Pri pohľade na plačúcu a do veľkého smútku pohrúženú matku jedného z nich som myslel na Máriu, ktorá stála pod krížom svojho Syna. Krížová cesta ukrajinského národa má teraz na mnohých miestach krajiny zastavenie: „Uloženie do hrobu“.

Kostol bol úplne nabitý. Bolo tu veľa vojakov, ktorí niesli rakvy svojich druhov. Vedľa mňa v dlhom rade k úzkemu východu z chrámu trepezlivo stál predseda ukrajinského parlamentu. Pred vojnou sme mali v Kyjeve príležitosť krátko sa porozprávať. Po vypuknutí vojny som mu napísal správu a uistil ho o modlitbe. Vtedy mi odpísal: „Otče, modlime sa za Ukrajinu.“ Teraz sme si prívetivo vymenili pár slov. Najvýznamnejší ukrajinskí politici, ktorí riadia krajinu, zložili ťažkú skúšku vernosti svojej vlasti.

Cestou sa mi podarilo navštíviť sestry dominikánky v Čortkive a v Žovkvi. Už od začiatku vojny sa intenzívne zapájajú do pomoci tým, ktorí to potrebujú, a organizujú transporty humanitárnej pomoci. Sestrám v Čortkive som dopredu neoznámil, že prídem. Totiž vždy, keď som ich navštívil, prijali ma s mimoriadnou pohostinnosťou, čo sa okrem iného prejavovalo aj bohato prestretým stolom. V podmienkach vojny som im nechcel robiť starosti, a tak som sa rozhodol neohlásene zaklopať na kláštornú bránu. Otvorila mi sestra Eugénia, predstavená komunity. Ďalšie dve sestry išli zaviezť humanitárnu pomoc do Jasnyšče, dediny vzdialenej 125 km od Čortkiva. Je to významné miesto, pretože odtiaľ pochádzala matka Ružena Kolumba Bialecka, zakladateľka Kongregácie sestier dominikánok.

Včera skoro ráno som išiel do Žovkvi. Svätú omšu som odslúžil v malej kláštornej kaplnke, kde visia ikony mnohých našich dominikánskych svätých. Je dobré modliť sa v takejto spoločnosti: svätých ikon a úžasných, statočných sestier! Jedli sme raňajky a sestry rozprávali o svojej službe. V Žovkvi sa toho veľa deje, pretože je to miesto blízko hraníc s Poľskom. V prvých týždňoch vojny sestry veľmi veľa pomáhali tisíckam utečencov, ktorí každý deň čakali na hraničných priechodoch. Teraz sa v spolupráci s miestnymi dobrovoľníkmi venujú humanitárnej pomoci, ktorú Ukrajina stále potrebuje. Potom sme sa vydali na cestu spolu s Lianou, pozoruhodnou dobrovoľníčkou zo Žovkvi. Je historičkou a pracuje v Ľvovskom múzeu. Veľa som sa od nej dozvedel a naučil, ako pomáhať a žiť vo vojnových podmienkach. Išla vyzdvihnúť transport zdravotníckeho vybavenia z USA, ktoré bude čoskoro zachraňovať životy našich vojakov na fronte.

Drahí čitatelia mojich listov, včera som prekročil štátnu hranicu a momentálne som v Poľsku. Do Kyjeva sa vrátim asi o dva týždne. Ak ste vo Varšave alebo jej okolí, srdečne Vás pozývam na duchovné cvičenia, ktoré budem dávať v Kostole sv. Jacka na ul. Freta od Kvetnej nedele do stredy Veľkého týždňa. Keďže som vo svojich listoch vždy zdieľal to, čo som sám videl, počul a zažil na miestach, kde prebieha vojna, preruším ich písanie. Prial by som si, aby v blízkej budúcnosti už nebol potrebný žiadny ďalší list ani rozprávanie o vojne. Veľmi Vám ďakujem za veľkú solidaritu s Ukrajinou, za preukazovanú pomoc, za peniaze a predovšetkým za Vaše modlitby a pôstne sebazaprenia obetované za mier.

So srdečnými pozdravmi a prosbou o modlitbu

Jarosław Krawiec OP, Ľvov – Žovkva – Varšava, 8. apríla, 8:45 hod.



